

STANISŁAW OTOK 1932-2019

Stanisław Otok urodził się w roku 1 września 1932 r. w Miechowie. Tam też ukończył Państwowe Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w 1951 r. Początkowo podjął studia na Uniwersytecie Jagiellońskim, ale po dwóch latach przeniósł się na Wydział Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Warszawskiego. Warszawa przyciągała studentów z innych ośrodków, spragnionych kontaktów ze światem, ponieważ tylko w Instytucie Geograficznym UW była prowadzona specjalizacja Geografia Ekonomiczna Świata. Pracę dyplomową pt. *Geografia górnictwa Związku Południowej Afryki* napisał w 1955 r. pod kierunkiem prof. Bogodara Winida (kierownika Katedry Geografii Regionalnej). Po ukończeniu studiów został skierowany do pracy w Szkole Głównej Służby Zagranicznej, w Katedrze Geografii Gospodarczej na stanowisku asystenta. Powrócił do Instytutu Geograficznego UW 1 października 1958 r. i został zatrudniony na stanowisku st. asystenta w Katedrze Geografii Regionalnej Uniwersytetu Warszawskiego.

Stopień doktora uzyskał w 1964 r. na podstawie dysertacji pt. *Hodowla owiec w Australii*. Promotorem pracy doktorskiej był prof. B. Winid. Habilitował się na podstawie rozprawy pt. *Regionalizacja ekonomiczna Australii* w 1972 r. i został powołany na stanowisko docenta (1973 r.), a w 1984 r. uzyskał tytuł profesora nauk przyrodniczych.

W latach 1975-1977 był kierownikiem Zakładu Metodyki Geografii, od 1977 r. Zakładu Geografii Społeczno-Politycznej, w 1982 r. przemianowanego na Zakład Geografii Społecznej. Funkcję kierownika pełnił do 1996 r.

Profesor przeszedł na emeryturę w 1998 r., ale nie przerwał aktywności naukowej i dydaktycznej. Pracował w Prywatnej Wyższej Szkole Businessu i Administracji na Wydziale Administracji, Prawa i Dyplomacji, w Wyższej Szkole Pedagogicznej im. Janusza Korczaka w Warszawie na Wydziale Nauk Społecznych w Warszawie, w Katedrze Geopolityki na Wydziale Nauk Historycznych i Społecznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, oraz w Almamere Wyższej Szkole Ekonomicznej w Warszawie.

Zainteresowania Profesora ewoluowały w toku rozwoju naukowego. Najpierw specjalnością Profesora była geografia regionalna w ujęciu bardziej ekonomicznym, ale po habilitacji głównym polem badań była geografia społeczna i geografia polityczna. Tej ostatniej pozostał wierny do końca swej kariery naukowej. Zrealizował młodzieńcze pragnienie kontaktów ze światem. Przebywał na stażach naukowych m.in. w Australii, Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, a także w Grecji i na Węgrzech. Największa liczba prac naukowych dotyczyła ekonomicznej geografii regionalnej, geografii ludności, geografii społecznej i geografii politycznej. Dobrze zorientowany w aktualnych prądach badawczych w geografii społeczno-ekonomicznej stał się propagatorem wprowadzania metod ilościowych i rozwoju geografii społecznej (*social turn*) w warszawskim ośrodku geograficznym. Założył pierwszy Zakład Geografii Społecznej w polskiej uczelni i był pierwszym autorem podręcznika w tym zakresie (*Geografia społeczna* 1987), przetłumaczonego także na język bułgarski. Był inicjatorem i redaktorem wydania kilku tomów *Przeglądu Zagranicznej Literatury Geograficznej*, przybliżających polskim geografom stan badań geograficznych za granicą. Profesor był przekonany, że geografia powinna dostarczać prac o walorach aplikacyjnych, co znalazło wyraz w prowadzonych programach badawczych na temat roli infrastruktury społecznej w zagospodarowaniu przestrzennym oraz roli środowiska przyrodniczego w polityce społecznej (*Środowisko naturalne w polityce społecznej* 1990). Wiele publikacji dotyczyło problematyki polo-

nijnej, zwłaszcza w Australii (wspólnie z Anną Achmatowicz-Otok praca pt. *Polonia australijska* 1985). Najbardziej znaną pracą, 6-krotnie wydawaną przez WN PWN, jest *Geografia polityczna: geopolityka, ekopolityka, globalistyka* (pierwsze wydanie 2004).

Profesor S. Otok. prowadził najczęściej wykłady z geografii regionalnej świata, problemów geografii regionalnej i statystyki dla geografów. Zajmował się popularyzacją wiedzy geograficznej, m.in. w ramach odczytów w Towarzystwie Wiedzy Powszechnej i Polskim Towarzystwie Geograficznym, wywiadach w radio i telewizji. Przygotował wiele haseł do encyklopedii. Na Wydziale Geografii i Studiów Regionalnych UW wypromował kilkudziesięciu magistrantów i czterech doktorów, z których dwóch zostało później profesorami.

Prawdziwym żywiołem Profesora była praca organizacyjna. Piastował liczne funkcje i prowadził różnorodną działalność organizacyjną. Pełnił funkcje zastępcy Dyrektora Instytutu Geografii ds. studenckich (1975-1977), prodziekana ds. studenckich (1977-1981), prodziekana ds. współpracy z zagranicą (1984-1990). W 1976 r. został powołany na przedstawiciela UW w Radzie Centrum Ośrodka Metodycznego Kształcenia i Doksztalcania Nauczycieli w Krakowie. Współpracował z Towarzystwem „Polonia” oraz był członkiem Rady Naukowej Komitetu Badań Polonii PAN. W latach 1975-1980 pełnił funkcję sekretarza naukowego przy prezydium Komitetu Nauk Geograficznych PAN. Działał w ramach Międzynarodowej Unii Geograficznej, będąc członkiem jednej z komisji.

Odznaczony był Złotym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Zmarł 19 grudnia 2019 r.

Andrzej LISOWSKI
Wydział Geografii i Studiów Regionalnych
Uniwersytet Warszawski